

Gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie i ich realizacja w województwie mazowieckim w 2012 roku.

W 2012 roku wśród 314 gmin województwa mazowieckiego 58 tj. 18,5% nie miało opracowanych odpowiednich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

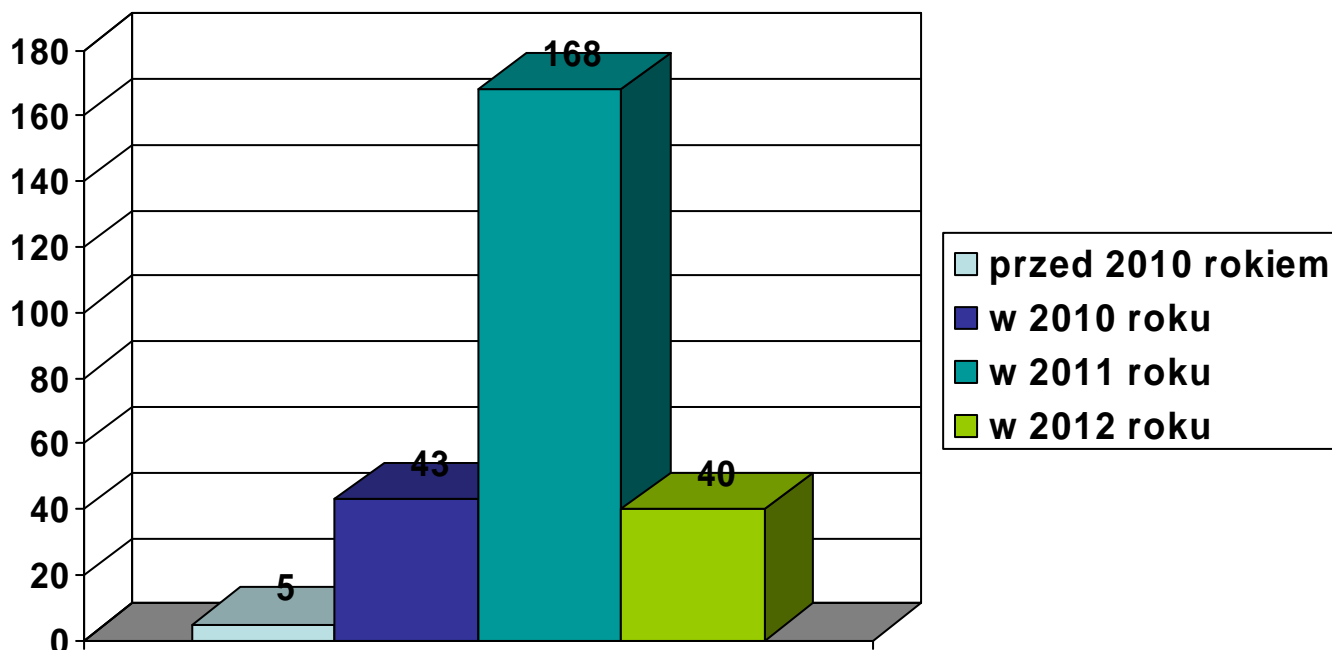
Były to gminy : Baranów, Bielany, Borkowice, Biezuń, Celestynów, Chorzele, Dębe Wielkie, Dobrze, Garwolin, Gniewoszków, Gielniów, Gzy, Gołymín-Ośrodek, Halinów, Konstancin-Jeziorna, Korczew, Kotuń, Leoncin, Łaskarzew, Łomianki, Łochów, Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Mokobody, Nadarzyn, Nowe Miasto nad Pilicą, Nowy Dwór Mazowiecki, Ostrów Mazowiecka, Otwock, Pniewy, Pionki, Przesmyki, Radzanów, Rusinów, Radzymin, Radziejowice, Sanniki, Sarnaki, Stara Kornica, Siennica, Stanisławów, Sulejówek, Sobolew, Szulborze Wielkie, Sobienie-Jeziory, Sabnie, Świercze, Wilga, Wiązowna, Wierzbica, Wodynie, Wierzbno, Wołomin, Ząbki, Żyrardów oraz miasta Łaskarzew, Sierpc i Siedlce.

W 9 z powyższych gmin tj. w Bieżuniu, Chorzelach, Garwolinie, Gołymínie-Ośrodku, Mrozach, Nowym Dworze Mazowieckim, Pionkach, Rusinowie, Sobolewie oraz Stanisławowie odpowiedni program został zatwierdzony lub obowiązuje od 2013 roku.

256 programów, realizowanych w 2012 roku, zostało zatwierdzonych odpowiednimi uchwałami Rady gminy lub miasta.

Najwięcej programów zostało zatwierdzonych w 2011 roku (65% wszystkich obowiązujących w 2012 roku programów)

Terminy zatwierdzenia, obowiązujących w 2012 roku, gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

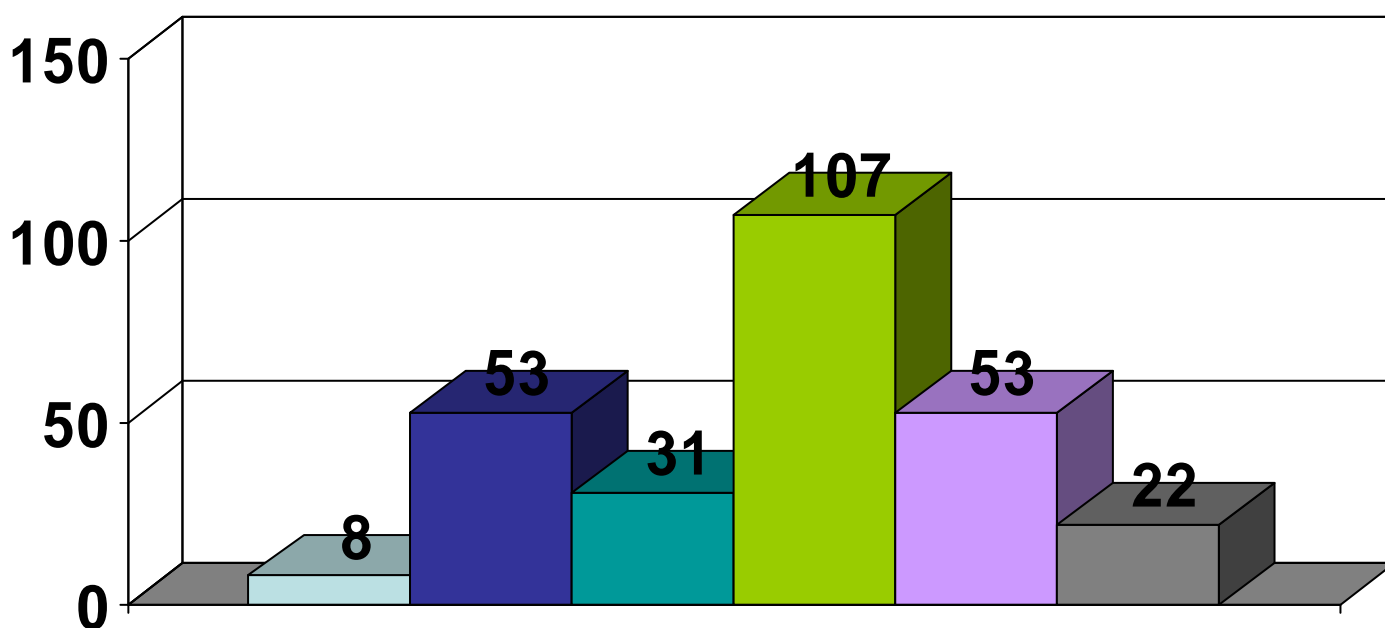

W przypadku 5 gmin (Białobrzegi, Młodzieszyn, Serock, Stare Babice i Mieście Ciechanów) program opracowany był tylko na rok 2012.

Jak wynika z nadesłanych sprawozdań, w 7 gminach (*Ciechanów, Kołbiel, Legionowo, Łyse, Mława, Platerów, Trojanów*) nie określono ram czasowych obowiązywania programu.

W pozostałych gminach programy zostały opracowane na okres od 2 do 5 lat. Ich czas obowiązywania w największej liczbie przypadków (42 %) kończy się w 2015 roku. W gminie Hów zaplanowano realizację programu do 2025 roku, natomiast w 5 innych gminach (Gózd, Mogielnica, Raszyn, Różan i Wąsewo) zakończenie realizacji programu planowane jest 2020 roku.

Przewidywane terminy obowiązywania gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

realizowane do końca 2012 r.	do końca 2013 r.
do końca 2014 r.	do końca 2015 r.
do końca 2016 r.	dłużej niż do końca 2016 r. oraz bezterminowo

Zgodnie z art. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 13 lipca 2010 roku Nr 125, poz. 842), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i **ochrony ofiar przemocy w rodzinie**. Pomimo, że ustawa weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2010 roku, w 63 gminach, nie zostały w programach uwzględnione treści dotyczące ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przy czym w 46 z powyższych gmin, rozszerzenia nie dokonano pomimo zatwierdzenia programu już w 2011 roku.

Jak wynika ze złożonych przez jednostki sprawozdań, na 2012 rok zaplanowano w gminach do realizacji od 1 do 17 działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dotyczyły one przede wszystkim :

- prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych w środowisku – 196 gmin,
- szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz pracowników instytucji realizujących procedurę „Niebieskie Karty” - 111 gmin,

- udzielania osobom doznającym przemocy wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz prowadzenie grup wsparcia i pracy socjalnej – **107** gmin,
- realizacji procedury „Niebieskie Karty” – **74** gminy,
- powołania Zespołu Interdyscyplinarnego – **27** gmin,
- utworzenia i funkcjonowania punktu konsultacyjno – informacyjnego – **27** gmin.

Tylko w niewielu gminach, zaplanowano realizację w 2012 roku, bardzo konkretnych lub znaczących dla budowy systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie działań, np.:

- uruchomienie telefonu zaufania dla osób uzależnionych, ofiar przemocy oraz członków ich rodzin (*miasto Ciechanów*),
- działalność telefonu interwencyjnego (*Jabłonna*),
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego, sprzyjających zachowaniom nieagresywnym (*Stara Błotnica*),
- działania korekcyjno – edukacyjne (*Glinojec*),
- diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy (*Maciejowice, Bulkowo, Skaryszew*),
- organizowanie letniego wypoczynku z realizacją programu profilaktycznego (*Maków Mazowiecki*).

Na podstawie złożonych sprawozdań należy stwierdzić, że w wielu gminach programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wymagają poprawy w części dotyczącej planowanych działań i ich harmonogramów, ze względu na:

1. brak zaplanowanych jakichkolwiek działań (*gmina Miastków Kościelny*);
2. zaplanowanie wyłącznie działań związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty”;
3. zamieszczenie bardzo ogólnych sformułowań, będących w rzeczywistości celami do osiągnięcia, np.:
 - budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
 - zatrzymanie sytuacji przemocy,
 - zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
4. zaplanowanie do realizacji w 2012 roku zadań, które zostały już wykonane wcześniej, np.:
 - powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który został już powołany w 2011 roku (*gmina Pacyna, Sypniewo, Zaręby Kościelne, Zatory, Skórzec, Troszyn*).

Realizacja zaplanowanych działań następowała w znacznej mierze poprzez:

- podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- organizację szkoleń dla osób realizujących procedurę,
- organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy,
- zwiększenie zatrudnienia w punktach informacyjno – edukacyjnych,
- opracowanie i rozpowszechnianie broszur na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i pracę socjalną,
- zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- udzielania informacji na temat programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

W 145 gminach zrealizowano wszystkie zaplanowane na 2012 rok działania. Stanowiły one 46% wszystkich jednostek zobowiązanych do opracowania i realizacji gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

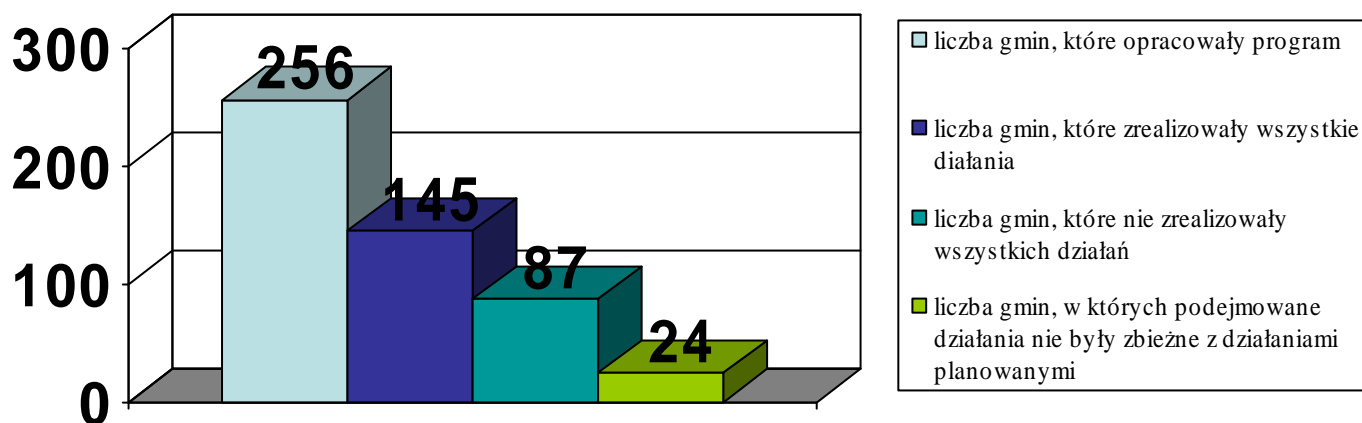
Na podstawie złożonych sprawozdań należy stwierdzić, że poprawy wymaga również realizacja zaplanowanych działań.

W gminach *Klwów* i *Liw* zaplanowano działania, ale nie wykazano ich realizacji.

W 24 gminach działania podejmowane w 2012 roku w ramach realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie były zbieżne z działaniami zaplanowanymi do wykonania, np.:

- **działanie zaplanowane:** informacje o punktach udzielających pomocy – **sposób realizacji:** udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą,
- **działanie zaplanowane:** informacje o punktach udzielających pomocy – **sposób realizacji:** GOPS, PCPR,
- **działanie zaplanowane:** zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno - edukacyjne – **sposób realizacji:** monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, praca socjalna,
- **działanie zaplanowane:** edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie – **sposób realizacji:** budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- **działanie zaplanowane:** wspieranie i pomoc dzieciom i rodzinom będącym ofiarami przemocy, pomoc psychologiczna i prawna – **sposób realizacji:** szkolenie przedstawicieli instytucji i jednostek samorządu terytorialnego oraz członków zespołu nt. procedur podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- **działanie zaplanowane:** realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie – **sposób realizacji:** udział w szkoleniu zorganizowanym przez MCPS – nauczyciele, wychowawcy,
- **działanie zaplanowane:** utworzenie punktu konsultacyjnego – **sposób realizacji:** udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego oraz praw osób będących ofiarami przemocy.

Realizacja zadań zaplanowanych w gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2012 rok

Na podstawie analizy sprawozdań nadesłanych przez poszczególne gminy można stwierdzić, że:

- Do dnia składania sprawozdań **15,6%** gmin w województwie mazowieckim nie opracowało gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 , poz. 1493, z późn. zm.).
- W **20 %** gmin nie zaplanowano działań mających na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie.
- Zadania zaplanowane do realizacji w 2012 roku miały często charakter bardzo ogólny, obrazujący w rzeczywistości cele do osiągnięcia w długim okresie czasu.
- Tylko w niewielu gminach zaplanowano konkretne i ważne w budowaniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zadania.
- Tylko **27%** gmin zrealizowało wszystkie zaplanowane na 2012 rok zadania.
- Zrealizowano przede wszystkim działania dotyczące procedury „Niebieskie Karty”.
- Najmniejsza liczba gmin zrealizowała działania dotyczące diagnozy i monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie, przy czym monitoring zjawiska odbywał się głównie poprzez analizę wpływających „Niebieskich Kart”.

Stwierdzone na podstawie analizy nadesłanych sprawozdań braki w gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie potwierdzają wyniki kontroli przeprowadzonych w tym zakresie w gminach województwa mazowieckiego, podczas których stwierdzono:

- brak przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, która byłaby podstawą opracowania programu,
- brak harmonogramów zaplanowanych działań, zawierających terminy oraz wskazanie osób lub instytucji odpowiedzialnych za ich realizację,
- brak udziału innych, poza ośrodkiem pomocy społecznej, instytucji w realizacji programu,
- brak realizacji zaplanowanych działań.

Zarówno analiza nadesłanych sprawozdań jak i przeprowadzone kontrole wskazują na konieczność dalszego monitorowania realizacji przez poszczególne gminy art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 , poz. 1493, z późn. zm.) oraz stopnia realizacji opracowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.